

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

942/0

**Návrh poslanců Jana Skopečka, Petra Fialy, Zbyňka Stanjury a dalších,
na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních
z příjmů, ve znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: Skopeček J. a další
Doručeno poslancům: 10. července 2020 v 14:12

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona

č. 470/2011 Sb., zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 221/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 105/2016 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 125/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., zákona č. 454/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 246/2017 Sb., zákona č. 254/2017 Sb., zákona č. 293/2017 Sb., zákona č. 306/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb., zákona č. 125/2019 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 303/2019 Sb., a zákona č. 364/2019 Sb., se mění takto:

V § 35ba odst. 1 písm. a) se číslo „24 840“ nahrazuje číslem „30 000“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

Důvodová zpráva

Obecná část

Navrhuje se navýšit základní slevu na poplatníka podle § 35ba zákona č. 586/1992 Sb., zákona o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů a to na 30 000 Kč ze současných 24 840 Kč což znamená nárůst o 20,8 % a to z následujících důvodů.

V minulých letech došlo k dramatickému nárůstu průměrných mezd a zároveň došlo i k navýšení mzdy minimální na částku 14 600 Kč měsíčně.

Skutečností, že základní sleva na poplatníka zůstává nezměněna (s výjimkou roku 2011, kdy byla dočasně snížena), zatímco vývoj ekonomiky se od roku 2008 nezastavil, dochází k přirozené změně vlivu této slevy v rámci výsledné vypočtené daně. Relativní význam základní slevy na poplatníka se v čase podstatným způsobem snížil, aniž by byla tato skutečnost poplatníkům jakkoli jinak kompenzována. Dochází tak postupně k faktickému zvyšování mezní daňové sazby, které poplatníci daně z příjmu FO čelí. A to dvěma kanály. (1) Relativní význam základní slevy klesá s růstem příjmů, s tím, jak klesá její podíl na navyšujícím se základu daně poplatníka, čímž dochází ke zvýšení efektivní daňové sazby, již poplatník čelí. (2) Rostoucí inflace dále snižuje reálnou hodnotu nominálně nezměněné výše základní slevy. Nejen že tedy klesá relativní význam slevy s ohledem k rostoucím příjmům obyvatel a vyššímu základu daně, ale dochází i reálnému snižování samotné nominální výše základní slevy inflací.

Z těchto důvodů se navrhuje zvýšení základní slevy na 30 000 Kč. Zvýšení se navrhuje dle nejnižšího ze jmenovaných kritérií, kterým je inflace, jež vzrostla ze sledovaných relevantních ukazatelů za dané období nejméně, o 23,4 %. Mělo-li by dojít k návratu k původní relativní výši slevy vzhledem k průměrné hrubé mzdě v ekonomice, muselo by dojít k navýšení o 41,1 %, tedy na přibližně 35 058 Kč, což navrhovatelé považují za nerealistické i s ohledem na stav veřejných financí.

V otázce výše základní slevy a její výše se rovněž nabízí srovnání s ročním limitem 30 000 Kč pro příležitostné příjmy, které do této výše dle § 10 odst. 1 a), § 10 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů nepodléhají zdanění.

Základní sleva nedopadá na všechny poplatníky stejným způsobem. U poplatníků s nižšími příjmy a nižším daňovým základem je její význam logicky relativně vyšší. Proto postupné snižování jejího relativního významu i snižování její reálné hodnoty nejvíce zatěžuje skupiny daňových poplatníků daně z příjmu FO s nejnižšími příjmy.

Zvýšení základní slevy na poplatníka pocítí každý poplatník se zdanitelnými příjmy vyjma poplatníků, jejichž základ daně dosáhne méně než 24 840 Kč (ročně). Poplatníkům se základem daně od 24 840 Kč a zároveň nižším než 30 000 Kč se nepromítne zvýšení základní sazby v plné výši. Skupina poplatníků se základem daně dosahujícím 30 000 Kč a více pocítí zvýšení základní slevy na dani z příjmu FO v plné výši.

Pozitivním sociálním dopadem navrhovaného zvýšení základní slevy, jakkoli všem poplatníkům přináší potenciálně stejné nominální snížení daně a tím stejné nominální navýšení příjmů, je větší relativní význam, který bude mít promítnutí navýšení základní slevy do příjmů nízkopříjmových poplatníků.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad, zejména nároky na státní rozpočet

Návrh bude mít dopad na veřejné rozpočty a státní rozpočet. Odhad předpokládané výše výpadku příjmů veřejných rozpočtů je 23,2 mld. Kč, z toho státního rozpočtu 15,7 mld. Kč. Jde o konzervativní odhad nezohledňující efekty pramenící ze zvýšení příjmů poplatníků a jejich dalšího užití v ekonomice, které odhadovaný dopad na veřejné finance i na státní rozpočet samotný sníží. Stejně jako odhad opomíjí dynamické multiplikační efekty motivující či odrazující v důsledku schválení změny od ekonomické aktivity.

Předpokládané sociální dopady a korupční rizika

Pozitivní sociálním dopadem návrhu je snížení daňové zátěže u nízkopříjmových osob, zejména u pracovníků pobírajících minimální mzdy. Aplikací návrhu dojde ke zvýšení jejich příjmů, aniž by došlo ke zvýšení nákladů zaměstnavatelů, což nebude mít negativní dopad na zvýšení nezaměstnanosti této skupiny pracovníků, jíž bývá doprovázeno zvyšování minimální mzdy. Stejně tak bude relativní dopad zvýšení příjmů vyšší u osob s nižšími příjmy, jakkoli půjde o zvýšení příjmu všem poplatníkům daně z příjmu FO o nominálně stejnou částku.

Navrhovaná změna nijak nezvyšuje korupční rizika.

Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh novely zákona odpovídá ústavnímu pořádku a neodporuje ani mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána podle článku 10 Ústavy ČR.

Zvláštní část

K čl. I:

Obsahuje vlastní novelizaci zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, jak je podrobně popsána v obecné části této důvodové zprávy.

K čl. II:

Určuje účinnost zákona na 1. 1. 2021.

V Praze dne: 7. 7. 2020

Předkladatelé:

Skopeček Jan v. r.
Fiala Petr v. r.
Stanjura Zbyněk v. r.
Benda Marek v. r.

Černochová Jana v. r.
Beitl Petr v. r.
Blaha Stanislav v. r.
Bauer Jan v. r.
Ventruba Jiří v. r.
Adamec Ivan v. r.
Blažek Pavel v. r.
Krejza Karel v. r.
Bendl Petr v. r.
Mauritzová Ilona v. r.
Baxa Martin v. r.
Zahradník Jan v. r.
Martinů Jaroslav v. r.
Munzar Vojtěch v. r.
Žáček Pavel v. r.
Svoboda Bohuslav v. r.
Kupka Martin v. r.
Janda Jakub v. r.
Němcová Miroslava v. r.

PLATNÉ ZNĚNÍ S VYZNAČENÍM ZMĚN

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 35ba

Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snížená podle § 35, 35a nebo § 35b za zdaňovací období snižuje o

a) základní slevu ve výši ~~24 840~~ **30 000** Kč na poplatníka,

b) slevu na manžela ve výši 24 840 Kč na manžela žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68000 Kč; je-li manželovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek. Do vlastního příjmu manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky péstounské péče s výjimkou odměny pěstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem^{9a)}, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření a o státní podpoře stavebního spoření^{4a)} a stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{4j)}, který je od daně osvobozen podle § 4. U manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu manžela nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů,

c) základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾ nebo zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu,

d) rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění⁴³⁾, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je invalidní ve třetím stupni, zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a starobního důchodu nebo je poplatník podle zvláštních předpisů invalidní ve třetím stupni, avšak jeho žádost o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není invalidní ve třetím stupni,

e) slevu na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč, je-li poplatníkovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P,

f) slevu na studenta ve výši 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje

vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. Dobou soustavné přípravy na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem se rozumí doba uvedená podle zvláštních právních předpisů^{14d)} pro účely státní sociální podpory,

g) slevu za umístění dítěte,

h) slevu na evidenci tržeb.

(2) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se daň sníží za zdaňovací období o částky uvedené v odstavci 1 písm. g) a písm. b) až e), pouze pokud se jedná o poplatníka, který je daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně.

(3) Poplatník může uplatnit snížení daně podle odstavce 1 písm. b) až f) o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny.

(4) V daňovém přiznání ke společným příjmům a výdajům ve společenství jmění poplatník může uplatnit slevu na dani za období trvání společenství jmění, s výjimkou společenství jmění dědiců, na kterou měl nárok a která nebyla uplatněna.